

УДК 37.03

О. І. Гузела, Л. А. Швайка

Українська академія друкарства

НЕВТОМНИЙ СІЯЧ

(до 70-ліття з дня народження С. С. Крилошанської)

Присвячується 70-річчю з дня народження відповідального педагога, науковця, фахового викладача кафедри економіки підприємства — Стефанії Степанівни Крилошанської.

Якось, гортаючи сторінки одного з часописів, несподівано натрапили на фразу, яка змусила вкотре і дещо по-іншому глянути на сенс життя. Вона гласила: «Любити людину — означає мати для неї час». Час — найбільший дефіцит і найсправедливіший суддя наших вчинків. Керуючи часом, ми керуємо не лише власним життям, але і чеснотами, багатством духовним і щедрістю душевною. Одна біда — розуміння цієї простої істини постає тоді, коли прорізаються перші пізньоцвіти віку людського. З ними приходять збагнення, що тебе оточували й оточують люди, яких любиш, але для яких завжди бракує часу. Найчастіше серед таких, несвідомо обділених нашою увагою людей, опиняються вчителі — оті сіячі розумного, доброго, вічного; ті промені світла в темному царстві суєти, марнослів'я, митарств та лжецінностей. Окрім того, людська природа ще й така, що найбільше добрих, щирих, вдячних слів про людину висловлюють тоді, коли вона відходить у засвіти. А так важливо сказати їх вчасно.

На нашу долю випало велике щастя: ми мали добрих вчителів, які залишаються ними і сьогодні. Однією з них є Стефанія Степанівна Крилошанська. В силу життєвих обставин вона залишила викладацьку працю на кафедрі економіки підприємства, але до сьогодні пов'язана з кожним з нас невидимими, але відчутними і дуже міцними ниточками любові та співпереживання. 2 січня 2014 р. Стефанії Степанівні виповнюється 70 літ. Це свято для нас усіх і хочеться, щоб знали про цю людину, педагога з прописної літери нинішні студенти і нинішня молода когорта колективу вищого навчального закладу, в розвитку якого — самовіддана праця Стефанії Крилошанської.

Стефанія Степанівна прийшла на світ другого січневого дня 1944 р. в м. Нестерові в працьовитій і глибоко віруючій українській родині. Коли Стефанії виповнилося два роки, батьки Степан Лук'янович та Ярослава Юріївна переїхали до Львова, де і мешкали до кінця життя. Дівчинка росла дуже серйозною, вдумливою, з усталеними принципами моральних норм поведінки, яких ніколи не порушувала і будучи дорослою.

Біографія формувалася традиційно: школа (1950–1960), виробничий стаж (це було обов'язковою умовою подальшого навчання) робітницею на

фармацевтичній фабриці, рік роботи лаборантом в школі №36, вступ до вищого навчального закладу. Обрала Стефанія Степанівна Український поліграфічний інститут (УПІ), який успішно (диплом з відзнакою) закінчила в 1968 р. за спеціальністю «Економіка і організація поліграфічної промисловості». Маючи здібності до літератури, тонке відчуття мови, мрію займатися фармацевтикою, — стала економістом. Проте отой спектр обдарувань, творчий імпульс не загубилися і щедро проросли у вибраній сфері діяльності. Тим більше, що сфера ця була пов'язана з книгою. А книга для Стефанії Степанівни з малих літ — це не просто джерело інформації, а живий організм, який потребує любові та опіки і тим же віддачу читачеві.

Здібну випускницю з виразними задатками до науково-дослідницької праці скеровують в Український науково-дослідний інститут поліграфічної промисловості виконуючою обов'язки молодшого наукового працівника. У цьому ж році (1968) С. Крилошанська вступає до аспірантури УПІ за спеціальністю «Економіка, організація і планування поліграфічної промисловості». Науковим керівником призначено кандидата економічних наук, доцента В. В. Дінкевича — знаного в галузі поліграфії науковця і практика, людину статечну, вимогливу, доброзичливу, з якою в Стефанії Степанівни склалися довірливі, теплі стосунки на все життя. За порадою В. В. Дінкевича молода аспірантка півроку вивчала практику роботи групи київських видавництв, що послужило добротною базою для подальшої наукової і викладацької праці.

Після закінчення аспірантури, переповнена творчими замислами, енергією, прагненням вчитися і вчити Стефанія Крилошанська обійняла посаду асистента кафедри економіки і організації поліграфічної промисловості, де вона дуже швидко проявила себе як відповідальний і люблячий свою справу педагог, знаючий і вимогливий викладач, працьовитий і принциповий науковець. Ці дуже цінні риси та ще досвід, який з кожним роком додавав фаховості, стали підставою для обрання Стефанії Степанівни в 1979 р. на посаду старшого викладача кафедри. Їй доручають самостійно і з провідними викладачами кафедри вести базові дисципліни для студентів економічних та технічних спеціальностей. Зокрема, це курси «Економіка і організація видавничої справи», «Економіка поліграфічної промисловості», «Основи видавничої справи та поліграфії». Неодноразові стажування на поліграфічних підприємствах України, у видавництвах, зокрема «Каменярь» (м. Львів) та «Економіка» (м. Москва), активна участь у виконанні держбюджетних та госпдоговірних тем кафедри, лекційна діяльність у товаристві «Знання», викристалізують природні здібності Стефанії Степанівни, забезпечують їй авторитет у колективі інституту та любов студентської аудиторії.

Системний характер мислення, глибокий аналітичний розум, терплячість і вимогливість, досконале володіння мовами (українською та російською) підсилювали доступність подання студентам навіть найскладнішого матеріалу. А якою душевною, по-материнськи переживною, дотепною була строга на парах викладач, коли йшлося про особисте життя студентів чи коли вболівала

за свою групу, факультет на інститутських конкурсах художньої самодіяльності «Весняні акорди».

Стефанія Степанівна багато працювала над собою. Кожна з дисциплін, які викладала, була забезпечена робочими програмами та пакетами методичних розробок. У пакетах — комплекти білетів безмашинного програмованого контролю (на зразок сучасних тестів); банк задач, які сама ж складала на основі реальних даних поліграфічних підприємств; фрагменти ділових ігор з дисциплін кафедри. Вона не уявляла, як можна дотримуватися якихось шаблонних технологічних карт (пронормована в часі структура пари), якщо кожна група мала свою специфіку в рівні підготовки, активності і тощо. Для Стефанії Степанівни не було стереотипів ані в мисленні, ані в діях. Вона мала сміливість висловити власні, часом дуже неординарні, думки, бачення, аргументацію.

С. Крилошанська — постійно виступала на наукових конференціях ВНЗ, публікувала результати наукових досліджень у галузевих часописах, розробляла навчально-методичне забезпечення дисциплін для різних спеціальностей — економісти, редактори, книгознавці, графіки. Знаючи її науково-педагогічний потенціал, кафедра доручає їй упродовж багатьох років відповідати за студентську наукову роботу; роботу кабінету економічних знань у студентському гуртожитку №2; додатково займатися з іноземними студентами. Тривалий період Стефанія Степанівна була членом кафедральної групи аналізу ефективності навчального процесу.

З переходом України в статус самостійної держави з ринковим вектором розвитку економіки С. Крилошанська почала читати і підготувала все методичне забезпечення навчальних курсів «Ціни і ціноутворення» та «Ціноутворення в структурах ВПК України». Її середньорічне навантаження в період 1994–1999 рр. становило 975 год, зокрема лекційних 300 год.

Стефанія Степанівна активно включилася в процес творення ринкової поліграфії. У 1996 р. — підвищувала кваліфікацію за багатомодульною програмою «Розвиток книжкової промисловості в Україні» (Київ; програма Taxis). У 1997 р. брала участь у роботі Круглого столу на IV Форумі видавців України. У 1998 р. — учасник Міжнародної конференції «Законодавство у світі книги: шляхи реалізації в Україні рекомендацій Ради Європи» (м. Київ). У 1999 р. — участь в роботі Круглого столу на Всеукраїнському науково-практичному семінарі «Організаційно-економічні та кадрові проблеми книгорозповсюдження в Україні». У цей же період долучатися до рецензування Закону України «Про видавничу справу» (друга редакція).

Однак життя розставило свої акценти і 24 червня 2002 р. С. С. Крилошанська подала заяву про звільнення з роботи у зв'язку з виходом на наукову пенсію.

Нині Стефанія Степанівна — щаслива мати, бабуся, дружина. Вона вкладає душу в онучок Христинку і Даринку, є опорою для доньчиної сім'ї, вірною порадицею і дружиною для чоловіка. А ще — рідною, близькою по

духу, небайдужою до долі держави, ВНЗ і кожного з нас людиною. З роси Вам і води, дорога Стефаніє Степанівно! А ще – невсипущої любові до світу і світу — до Вас. Бо лише «любов родить плоди у будь-яку пору і вони досяжні для кожної руки» (Мати Тереза). Колективи кафедр економіки підприємства та обліку і аудиту вітають Вас з ювілеєм! Ми шануємо Вас! Ми Вас любимо! Будьте щасливою!

НЕУТОМИМЫЙ СЕЯТЕЛЬ

(к 70-летию со дня рождения С. С. Крилошанской)

Посвящается 70-летию со дня рождения ответственного педагога, научного работника, профессионального преподавателя кафедры экономики предприятия — Стефании Степановны Крилошанской.

TIRELESS SEEDER

(to 70-littyа from the day of birth of S. S. Kriloshanskoy)

Dedicated 70-years from the day of birth of responsible teacher, research worker, professional teacher of department of economy of enterprise — Stephanie Stepan Kriloshanskoy.

Стаття надійшла 25.11.2013